

- стратегія реформування соціальної сфери та соціальних реформ в Україні;
- сучасна демографічна і міграційна політика в Україні;
- соціальна нерівність та бідність і шляхи їх подолання в Україні;
- управління соціальним розвитком підприємства;
- соціальний аудит як інструмент побудови соціальної політики, спрямованої на соціальний розвиток підприємства.

Останні дві теми дуже важливі для формування знань у сфері вирішення соціальних проблем на рівні підприємств та організацій. І це дуже актуально в сучасних умовах, коли почався підйом в розвитку економіки України, а значить і посилилась конкуренція на ринку праці. Остання потребує наявності соціального пакету послуг якого допоможуть залучити новий персонал на роботу в організацію і утримувати працюючих у ній людей. Адже чим вище потреба у висококваліфікованих працівниках, тим більше потрібно додаткових соціальних послуг для залучення і закріплення працівників у цій організації.

У цілому запровадження такого інноваційного підходу до викладання дисципліни дасть більш високу якість знань майбутнім магістрам у побудові України як незалежної, суверенної, демократичної, правової, соціальної держави.

*Л. М. Грущенко, доц.,
Н. І. Федоренко, старш. викл.,
кафедра психології та педагогіки*

ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ У ВНЗ

Успішне досягнення педагогічних цілей, використання інноваційних інформаційних технологій можливе в умовах функціонування інформаційно-навчального середовища, під яким слід розуміти сукупність умов, які сприяють виникненню й розвитку процесів інформаційно-навчальної взаємодії між студентом, викладачем і засобами інноваційних інформаційних технологій, а

також формуванню пізнавальної активності студента, при умові наповнення компонентів середовища предметним змістом певного навчального курсу.

Інформаційно-навчальне середовище включає засоби й технології збору, накопичення, передачі, обробки й розподілу навчальної інформації, засоби представлення знань, забезпечуючи зв'язки та функціонування організаційних структур педагогічної діяльності. Призначення інформаційно-навчального середовища: вияв, розкриття та розвиток здібностей і потенціальних можливостей індивіда до творчої ініціативи; створення умов для самостійного здобування знань і їх якісного засвоєння; забезпечення автоматизації процесу обробки результатів навчання; компенсаторність негативних наслідків спілкування студента із засобами інноваційних інформаційних технологій.

Формування інформаційно-технологічного суспільства, докорінні зміни в соціально-економічному, духовному розвитку держави потребують підготовки викладача нової генерації. Це зумовлено тим, що вже зараз суспільство активно використовує нові інформаційно-комунікаційні технології в повсякденному житті.

У цьому контексті широке застосування у навчальному процесі знаходять мульти-медійні інформаційні технології. Принципи технології мульти-медіа характеризуються актами одномоментності візуального та процесуальності слухового сприймання, синтезу та синхронізації вербалізованих та невербалізованих знань, синхронізації та інтеграції часово-просторових та візуально-просторових джерел художньої та навчальної інформації. Системи мульти-медіа дозволяють завчасно формувати навчальний матеріал для інформаційної підтримки різноманітних форм навчальної діяльності — читання лекцій, проведення практичних занять і тестування, самостійної роботи студентів тощо.

Величезний дидактичний потенціал використання інформаційних технологій навчання може бути розкритим лише за умов, якщо провідна роль у навчально-виховному процесі належатиме викладачу. Саме він визначає і забезпечує ті умови, за яких цей потенціал дійсно реалізується. Комп'ютер є засобом навчання. Викладач поміщає його між собою й студентом і відповідно до поставленої мети використовує як знаряддя пізнання, накопичення і застосування знань, тобто підпорядковує його цілям і завданням діяльності.

У цих умовах зміст праці викладача суттєво змінюється: основним стає не передача знань, а організація самостійної пізнавальної діяльності студентів, здійснення оперативного управ-

ління індивідуальною роботою всіх студентів в аудиторії, своєчасне виявлення труднощів кожного з них при розв'язанні пізнавальних задач, надання їм необхідної допомоги. Але в контексті створення навчальних Web-матеріалів як складових педагогічного програмного продукту пред'являє дуже високі вимоги до кваліфікації викладача-розроблювача в області практичного використання сучасних інформаційних технологій, тому що, крім знань за курсом, викладачу необхідно мати спеціальні навички в області застосування Інтернет-технологій. У протилежному випадку йому доведеться вдаватися до допомоги відповідного фахівця чи навіть спільній роботі колективу фахівців різного профілю.

Також важливою проблемою стає авторизація прав на програмний продукт, який створюється викладачем або групою викладачів, адже система надання авторських прав на створені мультимедійні курси лекцій чи інші програмні продукти в університеті не відпрацьована, а, як відомо, досить програмному продукту потрапити в комп'ютер і він буде «гуляти по всьому світі», авторство вже неможливо довести.

Усі ці обставини істотно підвищують трудомісткість створення навчальних Web-посібників і, деякою мірою, стримують процес розвитку як аудиторної медіа презентації чи слайд-шоу, так і такої форми дистанційної освіти, як застосування навчальних Web-матеріалів.

Використання мультимедійних інформаційних технологій в освіті (а саме розробка мультимедійних видань) за рахунок наявності множини аналітичних процедур (пошук, сортування, вибірка, порівняння інформації і т. ін.); відкритої структури, що дозволяє швидко вносити будь-які зміни в зміст програми залежно від результатів її апробації; можливості зберегти й опрацьовувати велику кількість різномірної інформації (звукової, графічної, текстової та відео) та компонувати її в зручному виді сприяє:

- розкриттю, збереженню та розвитку індивідуальних здібностей студентів, належного кожній людині унікального сполучення особистих якостей;
- формуванню у студентів пізнавальних можливостей, прагнення до самовдосконалення;
- забезпеченню комплексності вивчення явищ дійсності, безперервності взаємозв'язку між гуманітарними, технічними науками та мистецтвом;
- постійному динамічному оновленню змісту, форм та методів навчальних процесів.

Однією з беззаперечних переваг засобів мульти-медіа є можливість розроблення на їх основі інтерактивних комп'ютерних презентацій.

Презентація — це набір послідовно змінюючих одна одну сторінок-слайдів, на кожній з яких можна розмістити будь-який текст, малюнки, схеми, відео-аудіо фрагменти, анімацію, 3D-графіку, використовуючи при цьому різні елементи оформлення. Вони не вимагають особливої підготовки студентів та активно залучають їх до співпраці.

Нами в 2006 році була створена комп'ютерна навчальна програма «Курс лекцій з дисциплін психолого-педагогічного циклу» за допомогою MS Power Point. Вона являє собою комплекс мульти-медійних презентацій, які складені відповідно чинних програм з дисциплін «психологія діяльності та навчальний менеджмент», «комунікативні процеси в навчанні» та «методика викладання економіки».

Психолого-педагогічний цикл дисциплін є вибіркоким, програми є досить насиченими, тому в даних розробках лекцій особлива увага приділена логіці викладу матеріалу, що дозволило б ефективно використати навчальний час. Таким чином надалі викладачу полегшується робота щодо підготовки до лекції, за якого необхідно включити складну за змістом і велику за обсягом інформацію.

Цей комплекс мульти-медійних презентацій активно застосовується на кредитно-економічному факультеті КНЕУ при читанні лекцій. Комп'ютер з мульти-медіа в руках викладача стає дуже ефективним технічним засобом навчання. Одночасно впливаючи на зоровий та слуховий аналізатори, він оперативно відповідає на дії користувача, підтримуючи справжній зворотний зв'язок, тобто працює в інтерактивному режимі. Проведення лекцій при комплексному застосуванні традиційних та мульти-медійних технологій забезпечує набуття студентами не тільки глибоких та міцних знань, а й уміння розвивати інтелектуальні, творчі здібності, самостійно набувати нові знання та працювати з різними джерелами інформації. Але ефективно впровадження в навчальний процес мультимедійних технологій вимагає і від навчального закладу створення певних умов роботи викладача: потужних комп'ютерів та мультимедійних проєкторів, спеціально обладнаних аудиторій з екраном, системою затемнення та аудіо обладнанням. Тільки в цьому випадку викладачі будуть зацікавлені впроваджувати мультимедійні презентації в навчальний процес.